

واریکوسل

به معنای وجود توده ای از وریدهای گشاد شده در طناب اسپرماتیک است. این طناب از بیضه ها به سمت شکم امتداد می یابد و وریدهای این طناب در نهایت وارد سیستم گردش خون وریدی می شوند. طناب اسپرماتیک از عروق خونی، عروق لنفاوی، اعصاب و مجرای منی بر تشکیل شده است. واریکوسل می تواند در یک بیضه یا در هر دو ایجاد شود ولی در حدود ۸۵ درصد موارد این اختلال در سمت چپ ایجاد می شود زیرا جریان خون در این سمت با مقاومت بیشتری روبرو می باشد. از آنجایی که در اثر تجمع خون دمای اطراف بیضه ها افزایش می یابد لذا همین امر در عملکرد بیضه ها اختلال ایجاد کرده و سبب نازایی می شود. زیرا دما سبب تخریب و از بین رفتن اسپرمها می شود.

واریکوسل به چه علت ایجاد می شود؟

به هر دلیل که جریان خون از بیضه به سمت وریدهای بزرگتر با اختلال و مقاومت مواجه شود، واریکوسل ایجاد می شود و در نتیجه خون جمع شده و سبب گشادی وریدها می شود.

واریکوسل چه علایم و نشانه هایی دارد؟

اکثر مردانی که مبتلا به واریکوسل هستند فاقد علامت می باشند. موارد بدون علامت معمولاً در طی معاینات معمول تشخیص داده می شوند. علایم و نشانه ها ممکن است شامل: درد بیضه، احساس سنگینی در بیضه ها، نازایی، جمع شدگی و کوچک شدن بیضه ها و وریدهای قابل لمس یا قابل مشاهده می باشد. در نتیجه در صورت وجود درد پیوسته و دایمی در ناحیه تناسلی باید به پزشک مراجعه نمود.

واریکوسل چگونه تشخیص داده می شود؟

ممکن است واریکوسل های بزرگ با چشم غیر مسلح نیز قابل رؤیت باشند. واریکوسلهای متوسط نیز از طریق معاینه و لمس اسکروتوم قابل تشخیص می باشند. فردی که مشکوک به واریکوسل می باشد باید در حالت ایستاده معاینه شود. زیرا در این حالت احتمال لمس و رؤیت وریدها بیشتر خواهد بود. واریکوسلهای کوچک نیز از طریق روشهای خاصی نظیر سونوگرافی داپلر یا ترموگرافی و ونوگرافی قابل مشاهده هستند.

اگر بیماری به علت شک به نازایی مورد معاینه قرار گیرد اولین آزمایش، انجام آزمایش مایع منی می باشد. الگوی نازایی که بوسیله واریکوسل ایجاد می شود معمولاً سبب

رشد و تکامل ناکافی اسپرمها و افزایش نسبت اسپرمهای مرده می شود.

واریکوسل چگونه درمان می شود؟

اگر بیمار بدون علامت است یا علایم خفیف است و مسأله نازایی وجود ندارد، تنها راه درمان پوشیدن محافظهای بیضه جهت حمایت از بیضه ها می باشد.

جراحی: اگر واریکوسل سبب درد یا آتروفی بیضه ها شده و به آنها آسیب بزند یا اینکه سبب نازایی شود، می توان از این روش استفاده نمود. روشهای جراحی متفاوتی جهت درمان این اختلال وجود دارد که بریدن وریدهای واریسی از جمله معمولترین این روشها به حساب می آید.

پیش آگهی این بیماری چگونه است؟

حدود ۲۰ تا ۵۰ درصد از موارد دچار عود خواهد شد. در این موارد عمل جراحی تکرار می شود. ۲ تا ۵ درصد موارد نیز دچار هیدروسل خواهند شد. یعنی آنکه د راطراف بیضه ها مایع تجمع می یابد، برای رفع این مشکل نیز می توان از روشهای جراحی کوچک استفاده نمود.

حدود ۵۰ درصد از مردانی که بعلت نازایی تحت عمل قرار گرفته اند بعد از یک سال بچه دار می شوند. حدود ۹۰ روز طول می کشد تا بلوغ اسپرمهای جدید بطور کامل صورت

واریکوسل چیست و چگونه درمان می شود؟

بیمارستان گلдіس شاهین شهر- واحد آموزش به بیمار

تهیه و تنظیم: صدیقه کمانی- سوپروایزر آموزش سلامت

زمستان ۱۴۰۴- کد پمفلت: AW8-05

منبع: مرکز تحقیقات طب گرمسیری و عفونی خلیج فارس- دانشگاه

علوم پزشکی بوشهر

سایت بیمارستان:

www.goldis.mui.ac.ir

گیرد. لذا آزمایش مایع منی ۳ تا ۶ ماه بعد از عمل انجام می شود.

استفاده از روشهای طبیعی

به نظر می رسد رژیم های غذایی کم فیبر و پر چربی از جمله عوامل بروز واریکوسل باشند. چرا که در این حالتها فرد دچار یبوست های طولانی مدت شده و برای دفع، نیاز به زور پیدا می کند. همین زور زدنیهای مکرر بر روی دیواره عروق فشار وارد کرده و سبب تخریب بافت جدار عروق می شود.

فاکتور دیگری که بر روی ایجاد واریکوسل اثر می گذارد، کاهش میزان فلاونوئیدها در غذاها می باشد. این ترکیبات به فراوانی در میوه ها و سبزی ها یافت می شود و می تواند در عملکرد اتصالاتی جداره عروق خونی دخالت داشته باشند.

توصیه های غذایی

- ۱) حتماً در رژیمهای غذایی از سبزی ها و میوه به مقدار کافی مصرف نمائید.
- ۲) علاوه بر آن روغن مایع، روغن زیتون و آب میوه نیز باید به فراوانی مصرف شود.
- ۳) از غذاهای آماده، چربیهای حیوانی، روغن های جامد و مارگارین، قندو شکر، الکل و کافئین پرهیز نمائید.